

**3. POLITICKÁ EKONOMIE
OBCHODNÍ POLITIKY**

[Volný obchod – úvod]

- úplně volný obchod – pár zemí (Hongkong)
- není dokonalý, ale lepší než jiné politiky
- vyhnou se ztrátám efektivity spojené s protekcionalismem a získají dodatečné příjmy

[Přínosy volného obchodu]

1. Efektivnost

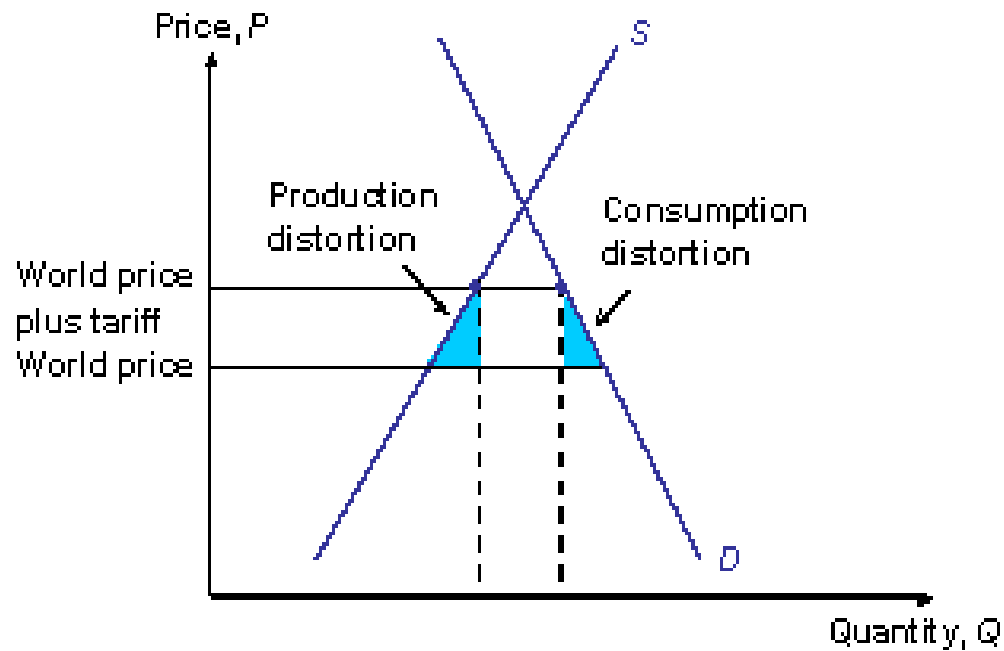
- svobodný obchod odstraní zkreslení podnětů → nárůst národního bohatství

2. Úspory z rozsahu

- odstranění roztržitosti výroby

3. Lepší příležitosti pro inovace

[Přínosy volného obchodu]

[Odhadované náklady protekcioismu]

Brazil (1966)	9.5
Turkey (1978)	5.4
Philippines (1978)	5.4
United States (1983)	0.26

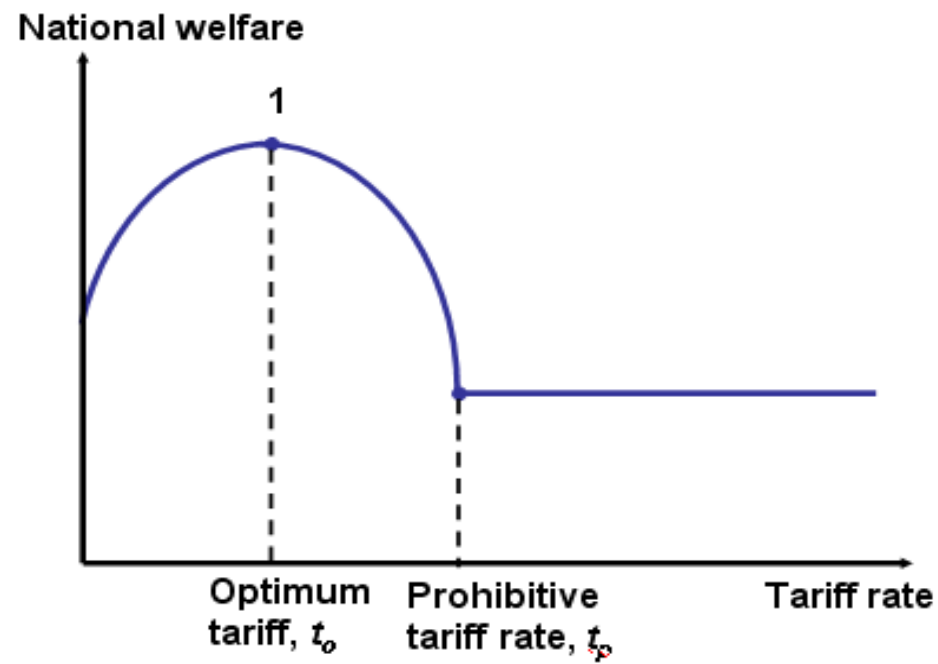
[Politické argumenty pro]

- teoreticky je možné obchodní politikou
↑ bohatství, ALE: OP = důsledek
zájmů skupin + nezohledňuje
celospolečenské hledisko
- redistribuce příjmů k politicky vlivným
sektorům
- MO = dobrovolná směna + zvýšení
životní úrovně

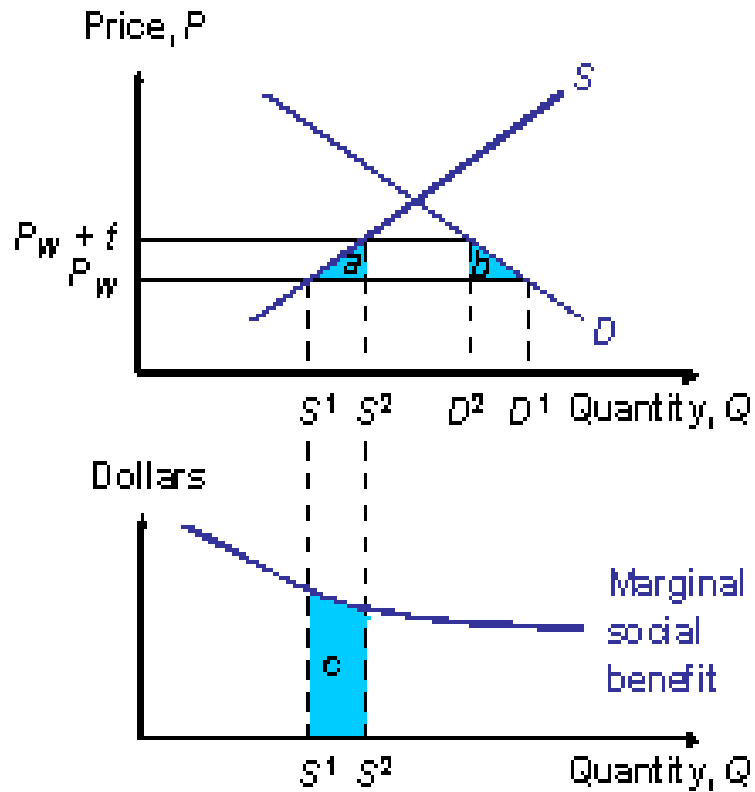
[Politické argumenty proti]

1. Zlepšení směnných relací
2. Selhání domácího trhu
3. Snížení nezaměstnanosti
4. Léčení deficitů BÚ
5. Podpora klíčových odvětví

[Optimální clo]

[Selhání domácího trhu]

[Příklady chráněných odvětví]

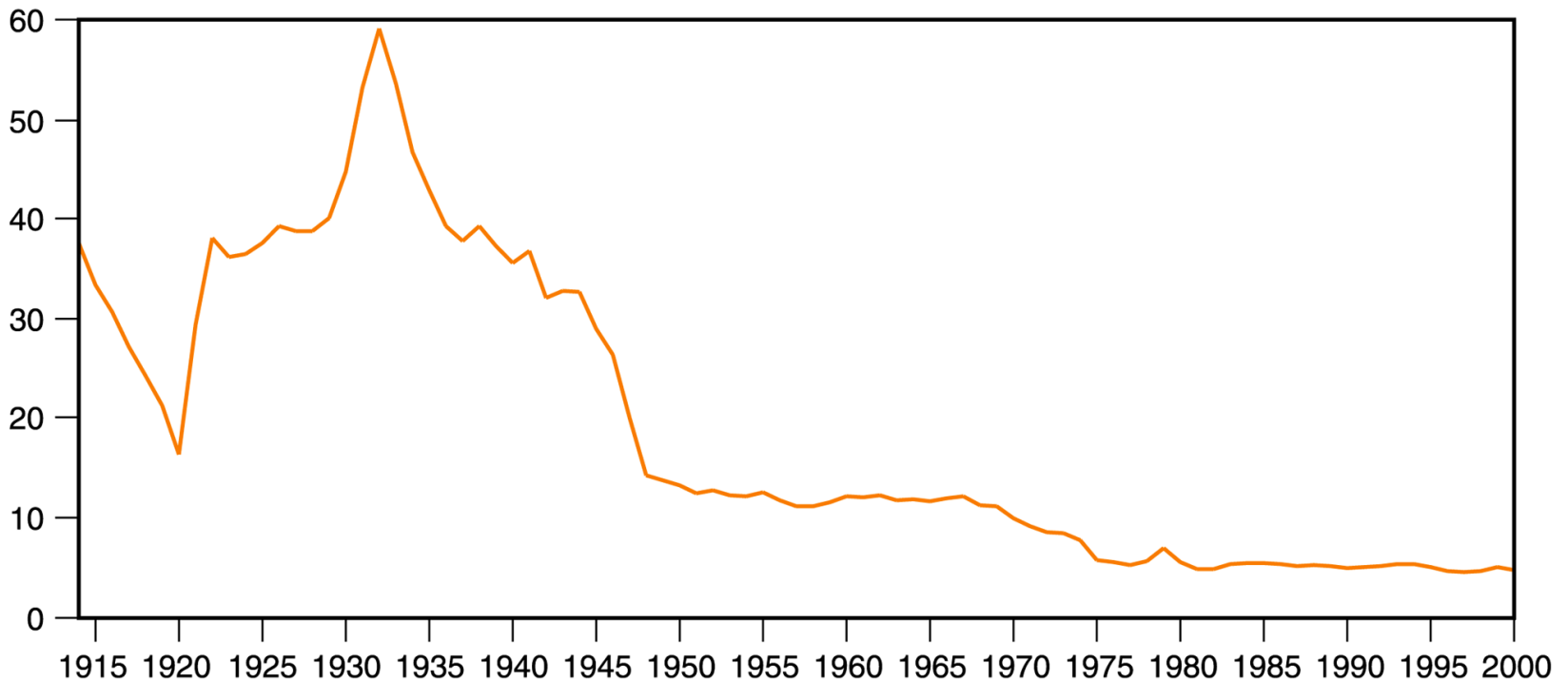
1. zemědělství
2. textilní průmysl
- znaky chráněných odvětví:
 - pracovně intenzivní
 - není nutná vysoká kvalifikace ani investice
 - dobře organizovaní

[Mezinárodní vyjednávání]

- od 30.let 20. stol.: snižování obchod.bariér
- po WW2: rychlá liberalizace
- důsledky:
 - eliminace obchodních válek
 - narušení vlivu jednotlivých národních zájmových skupin
 - prosazování volného obchodu

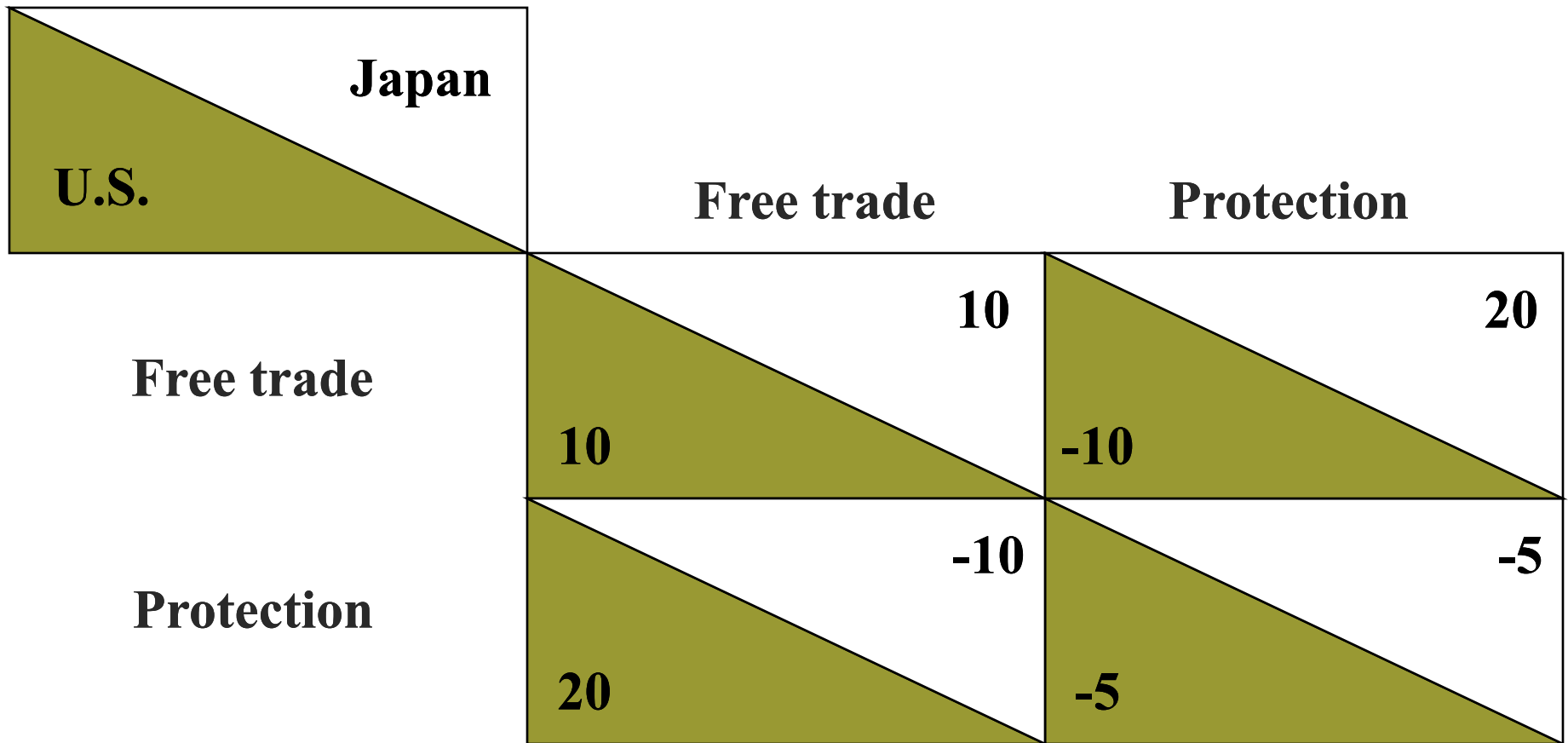
Celní sazba v U.S.A.

Tariff rate
(percent)

After rising sharply at the beginning of the 1930s, the average tariff rate of the United States has steadily declined.

[Spolupráce v MO]

[GATT]

- po WW2: jednání za účelem vzniku mezin.obchod.org. (ITO =International Trade Organization)
- problémy → 1947: „dočasná“ obchodní pravidla = smlouva GATT (na 48 let)
- ITO nikdy nevznikla

Uruguayské kolo (1986-1994)

- výsledný dokument: 1994 (Marrákeš)
- přínosy Uruguayského kola: obchod. liberalizace + vznik WTO

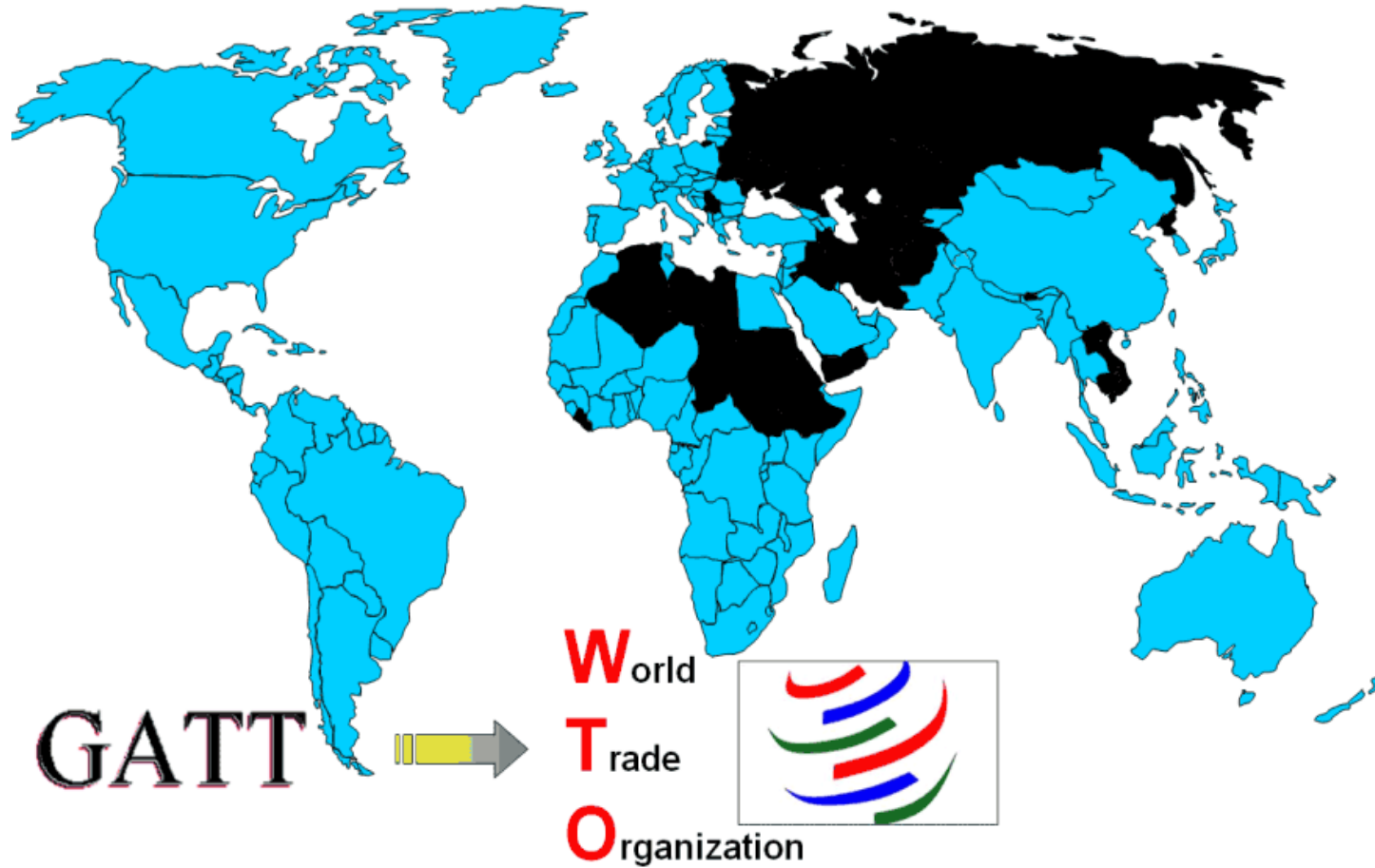
Rozdíly	GATT	X	WTO:
	provizorní smlouva		plně funkční organizace
	jen zboží		+ služby (GATS = General Agreement on Trade in Services) + duševní vlastnictví (TRIPS = Trade-Related Aspects of Intellectual Property)
	zdlouhavé, neúčinné řešení sporů		formální, účinné řešení sporů

[WTO]

= World Trade Organization

- vznik: 1.1. 1995
- pravidla GATTu součástí pravidel WTO
- proces „vázání“
- omezování celních i necelních bariér obchodu
- vyjednávání v kolech

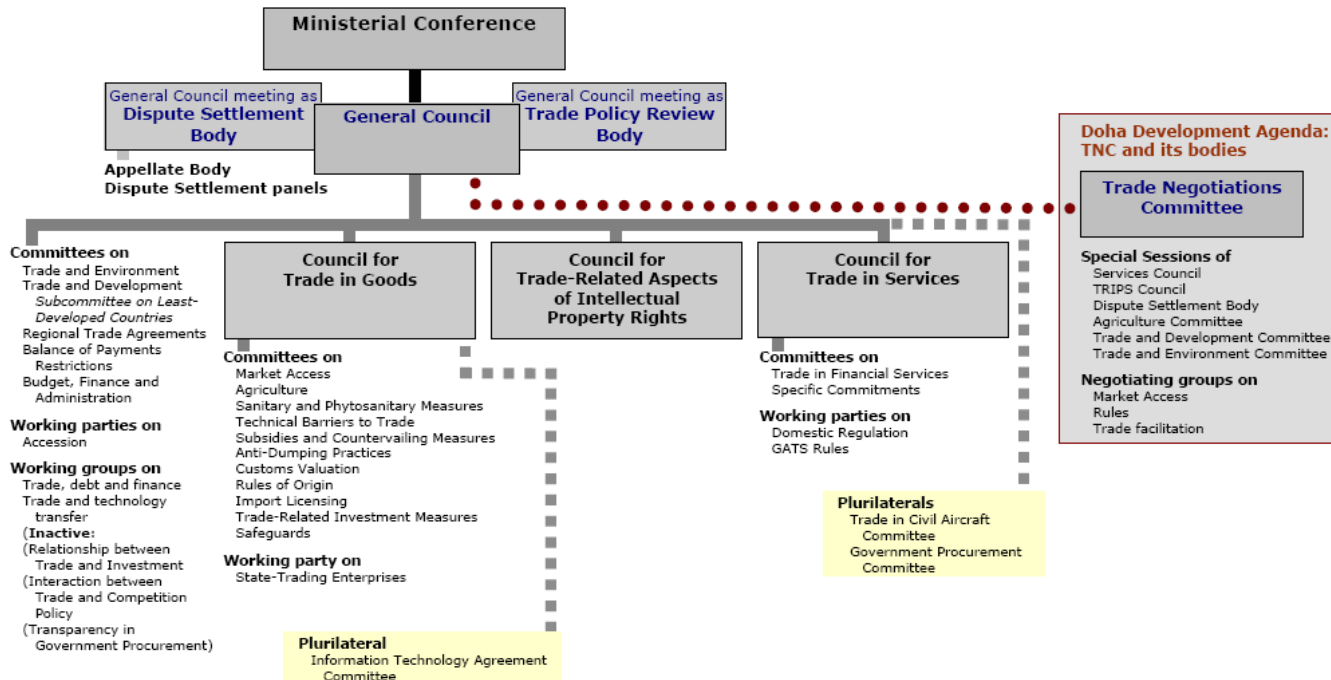
[Členové WTO]

Organizační struktura WTO

WTO structure

All WTO members may participate in all councils, committees, etc, except Appellate Body, Dispute Settlement panels, and plurilateral committees.

Key

- Reporting to General Council (or a subsidiary)
- Reporting to Dispute Settlement Body
- Plurilateral committees inform the General Council or Goods Council of their activities, although these agreements are not signed by all WTO members
- Trade Negotiations Committee reports to General Council

The General Council also meets as the Trade Policy Review Body and Dispute Settlement Body

Výjimky z pravidla nediskriminace

= preferenční obchodní smlouvy

- GATT povoluje, když nulová cla = zóny volného obchodu, celní unie
- dopady integrace:
 1. tvorba obchodu
 2. odklon obchodu

[Spory o obchodní politiku]

- 80.léta: nové argumenty pro intervence (high-tech odvětví) → strategické obch. politiky
- 90.léta: vliv nárůstu MO na pracovníky v RZ (standards pro mzdové sazby a pracovní podmínky)

Argumenty pro aktivní obchodní politiku

- řešení tržních selhání:
 - neschopnost firem v high-tech odvětvích zmocnit se příjmů z rozvoje poznatků, které se rozšíří i do jiných odvětví
 - existence monopolního zisku ve vysoce koncentrovaných oligopolních odvětvích

[Technologie a externality]

- externality = přínosy, které případnou jiným firmám než těm, které je vyprodukovaly
- high-tech odvětví: velkou část zdrojů do zlepšování technologií
- patentová ochrana = slabá ochrana proti imitování nápadů → subvencování
- ALE: obtížná kvantifikovatelnost přínosů inovace

[Nedokonalá konkurence]

- stanovení pravidel = komu případně dodatečný přínos
- 2 problémy:
 1. nedostatečné informace
 2. riziko zahraniční odvetné akce
- strategické obchod.politiky =
= „ožebračováním souseda“

[Globalizace a pracovní síla]

- před 1995: kritika MO zaměřena na dopady na obyvatele vyspělých zemí – problém: vliv IM ze zemí s levnou L na mzdy málo kvalifik. pracovníků ve vyspěl. zemích
- od 90. let: sílí antiglobalizační hnutí – problém: mzdy a pracovní podmínky v RZ
- omyl: nízké mzdy v RZ důsledkem volného obchodu

Reálná mzda a pracovní podmínky

- v RZ: nízké mzdy, ALE jsou na tom lépe, než by byli bez globalizace
- zavedení standardů na výši mezd a pracovní podmínky = nebezpečí protekcionismu
- řešení: monitorování mezd a pracovních podmínek + zpřístupnění výsledků spotřebitelům → ti rozhodnou

[

]

■ Konec

[ČETBA]

- BASTIAT, F.: Petice výrobců svíček